1. Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36014489	A Xunqueira	Pontevedra	2019/2020

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
SSC	Servizos socioculturais e á comunidade	CMSSC01	Atención a persoas en situación de dependencia	Ciclos formativos de grao medio	Réxime de adultos

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0219	Empresa e iniciativa emprendedora	2019/2020	2	53	53

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	JAVIER IGNACIO JUAN JOSE DONESTEVE VARELA DE LIMIA
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión equipo directivo

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

O título de Técnico en Atención a persoas dependentes pretende cubrir as necesidades de formación correspondinte ao seu nivel de cualificación profesional no campo de actividad productiva da prestación de servicios de atención a dependencia, principalmente desenrrolada en centros residenciales de maiores, discapacitados psíquicos, físicos o sensoriales; outros modelos residenciais: pisos tutelados de maiores, de discapacitados; centros de día; centros de ocio tempo libre; centros ocupacionais, servicios de atención domiciliaria e domicilios particulares.
As posibles cualificacións profesionais derivadas do perfil do título responden as necesidades de cualificación no segmento del trabajo técnico na prestación de servicios de atención directa a persoas, desenrrolando actividades de axuda a persoas dependentes como:
- Coordinador/ responsable de planta/gobernante dunha institución residencial.
- Cuidador de persoas maiores, discapacitadas físicas, psíquicas o sensoriais nas diferentes institucións existentes.
- Asistente de atención domiciliaria

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	EMPRENDEDOR. IDEA. PROXECTO EMPRESARIAL	Conceptos básicos vinculados ao espírito emprendedor, o empresario-innovador e a empresa	10	10
2	A EMPRESA E O SEU CONTORNO	A planificación estratéxica: análise do contorno	10	20
3	CREACIÓN DUNHA EMPRESA	Cómo levar a cabo a práctica e a idea do negocio	8	20
4	FORMAS XURÍDICAS DA EMPRESA E TRÁMITES DE CONSTITUCIÓN	Elección da forma xurídica e trámites para a creación e posta en marcha da empresa	10	20
5	CONTABILIDADE E ANÁLISE CONTABLE	AnálisE económico e financieiro	10	20
6	XESTIÓN ADMINISTRATIVA DA EMPRESA	Estudio e análise dos principais documentos administrativos	5	10

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	EMPRENDEDOR. IDEA. PROXECTO EMPRESARIAL	10

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Desenvolve o seu espírito emprendedor identificando as capacidades asociadas a el e definindo ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación e a creatividade.	SI
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	NO

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Identificouse o concepto de innovación e a súa relación co progreso da sociedade e o aumento no benestar dos individuos.
CA1.2 Analizouse o concepto de cultura emprendedora e a súa importancia como dinamizador do mercado laboral e fonte de benestar social.
CA1.3 Valorouse a importancia da iniciativa individual, a creatividade, a formación, a responsabilidade e a colaboración como requisitos indispensables para ter éxito na actividade emprendedora.
CA1.4 Analizáronse as características das actividades emprendedoras no sector de atención a persoas en situación de dependencia.
CA1.5 Valorouse o concepto de risco como elemento inevitable de toda actividade emprendedora.
CA1.6 Valoráronse ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación, pola creatividade e pola súa factibilidade.
CA1.7 Decidiuse a partir das ideas emprendedoras unha determinada idea de negocio do ámbito de atención a persoas en situación de dependencia, que ha servir de punto de partida para a elaboración do proxecto empresarial.
CA1.8 Analizouse a estrutura dun proxecto empresarial e valorouse a súa importancia como paso previo á creación dunha pequena empresa.
CA2.1 Valorouse a importancia das pequenas e medianas empresas no tecido empresarial galego.

4.1.e) Contidos

Contidos
Innovación e desenvolvemento económico. Principais características da innovación na actividade de atención a persoas en situación de dependencia (materiais, tecnoloxía, organización da produción, etc.).
A cultura emprendedora na Unión Europea, en España e en Galicia.
Factores clave das persoas emprendedoras: iniciativa, creatividade, formación, responsabilidade e colaboración.
A actuación das persoas emprendedoras no sector de atención a persoas en situación de dependencia.
O risco como factor inherente á actividade emprendedora.
Valoración do traballo por conta propia como fonte de realización persoal e social.
Ideas emprendedoras: fontes de ideas, maduración e avaliación destas.
Proxecto empresarial: importancia e utilidade, estrutura e aplicación no ámbito de atención a persoas en situación de dependencia.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	A EMPRESA E O SEU CONTORNO	10

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	NO

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.2 Analizouse o impacto ambiental da actividade empresarial e a necesidade de introducir criterios de sustentabilidade nos principios de actuación das empresas.
CA2.3 Identificáronse os principais compoñentes do contorno xeral que rodea a empresa e, en especial, nos aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.
CA2.4 Apreciouse a influencia na actividade empresarial das relacións coa clientela, con provedores, coas administracións públicas, coas entidades financeiras e coa competencia como principais integrantes do contorno específico.
CA2.5 Determináronse os elementos do contorno xeral e específico dunha pequena ou mediana empresa de atención a persoas en situación de dependencia en función da súa posible localización.
CA2.6 Analizouse o fenómeno da responsabilidade social das empresas e a súa importancia como un elemento da estratexia empresarial.
CA2.7 Valorouse a importancia do balance social dunha empresa relacionada ca atención a persoas en situación de dependencia e describíronse os principais custos sociais en que incorren estas empresas, así como os beneficios sociais que producen.
CA2.8 Identificáronse, en empresas de atención a persoas en situación de dependencia, prácticas que incorporen valores éticos e sociais.
CA2.9 Definíronse os obxectivos empresariais incorporando valores éticos e sociais.
CA2.10 Analizáronse os conceptos de cultura empresarial, e de comunicación e imaxe corporativas, así como a súa relación cos obxectivos empresariais.

4.2.e) Contidos

Contidos
Análise do contorno xeral dunha pequena ou mediana empresa de atención a persoas en situación de dependencia: aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.
Análise do contorno específico dunha pequena ou mediana empresa de atención a persoas en situación de dependencia: clientes, provedores, administracións públicas, entidades financeiras e competencia.
Localización da empresa.
Responsabilidade social da empresa e compromiso co desenvolvemento sustentable.
Cultura empresarial, e comunicación e imaxe corporativas.
Actividades e procesos básicos na empresa. Organización dos recursos dispoñibles. Externalización de actividades da empresa.
Descrición dos elementos e estratexias do plan de produción e do plan de márketing.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	CREACIÓN DUNHA EMPRESA	8

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	NO

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.11 Describíronse as actividades e os procesos básicos que se realizan nunha empresa de atención a persoas en situación de dependencia, e delimitáronse as relacións de coordinación e dependencia dentro do sistema empresarial.
CA2.12 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de márketing.

4.3.e) Contidos

Contidos
A empresa como sistema: concepto, funcións e clasificacións. Proceso administrativo de constitución e posta en marcha dunha empresa.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	FORMAS XURÍDICAS DA EMPRESA E TRÁMITES DE CONSTITUCIÓN	10

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.	SI

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Analizouse o concepto de persoa empresaria, así como os requisitos que cómpren para desenvolver a actividade empresarial.
CA3.2 Analizáronse as formas xurídicas da empresa e determinándose as vantaxes e as desvantaxes de cada unha en relación coa súa idea de negocio.
CA3.3 Valorouse a importancia das empresas de economía social no sector de atención a persoas en situación de dependencia.
CA3.4 Especificouse o grao de responsabilidade legal das persoas propietarias da empresa en función da forma xurídica elixida.
CA3.5 Diferenciouse o tratamento fiscal establecido para cada forma xurídica de empresa.
CA3.6 Identificáronse os trámites esixidos pola lexislación para a constitución dunha pequena ou mediana empresa en función da súa forma xurídica.
CA3.7 Identificáronse as vías de asesoramento e xestión administrativa externas á hora de pór en marcha unha pequena ou mediana empresa.
CA3.8 Analizáronse as axudas e subvencións para a creación e posta en marcha de empresas de atención a persoas en situación de dependencia tendo en conta a súa localización.
CA3.9 Incluíuse no plan de empresa información relativa á elección da forma xurídica, os trámites administrativos, as axudas e as subvencións.

4.4.e) Contidos

Contidos
A persoa empresaria. Requisitos para o exercicio da actividade empresarial. Actividades e procesos básicos na empresa. Organización dos recursos dispoñibles. Externalización de actividades da empresa. Descrición dos elementos e estratexias do plan de produción e do plan de márketing. Formas xurídicas das empresas. Responsabilidade legal do empresariado. A fiscalidade da empresa como variable para a elección da forma xurídica. Proceso administrativo de constitución e posta en marcha dunha empresa. Vías de asesoramento para a elaboración dun proxecto empresarial e para a posta en marcha da empresa. Axudas e subvencións para a creación dunha empresa de atención a persoas en situación de dependencia. Plan de empresa: elección da forma xurídica, trámites administrativos, e xestión de axudas e subvencións.

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	CONTABILIDADE E ANÁLISE CONTABLE	10

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	NO

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Analizáronse os conceptos básicos de contabilidade, así como as técnicas de rexistro da información contable: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.
CA4.2 Describíronse as técnicas básicas de análise da información contable, en especial no referente ao equilibrio da estrutura financeira e á solvencia, á liquidez e á rendibilidade da empresa.
CA4.3 Definíronse as obrigas fiscais (declaración censual, IAE, liquidacións trimestrais, resumes anuais, etc.) dunha pequena e dunha mediana empresa relacionada coa atención a persoas en situación de dependencia, e diferenciáronse os tipos de impostos no calen
CA4.5 Elaborouse o plan financeiro e analizouse a viabilidade económica e financeira do proxecto empresarial.

4.5.e) Contidos

Contidos
Análise das necesidades de investimento e das fontes de financiamento dunha pequena e dunha mediana empresa no sector de atención a persoas en situación de dependencia. Concepto e nocións básicas de contabilidade: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais. Análise da información contable: equilibrio da estrutura financeira e razóns financeiras de solvencia, liquidez e rendibilidade da empresa. Plan financeiro: estudo da viabilidade económica e financeira. Obrigas fiscais dunha pequena e dunha mediana empresa.

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	XESTIÓN ADMINISTRATIVA DA EMPRESA	5

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	NO

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.4 Formalizouse con corrección, mediante procesos informáticos, a documentación básica de carácter comercial e contable (notas de pedido, albarás, facturas, recibos, cheques, obrigas de pagamento e letras de cambio) para unha pequena e unha mediana empresa d

4.6.e) Contidos

Contidos
Ciclo de xestión administrativa nunha empresa de atención a persoas en situación de dependencia: documentos administrativos e documentos de pagamento. Coidado na elaboración da documentación administrativo-financeira.

5. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Os CONTIDOS MÍNIMOS EXIXIBLES precisos para a superación da materia son os que figuran como básico no currículo, que se indican de seguido:

Innovación e desenvolvemento económico. Principais características da innovación na actividade do ciclo respectivo (materiais, tecnoloxía, organización da produción, etc.).
A cultura emprendedora na Unión Europea, en España e en Galicia.
Factores clave das persoas emprendedoras: iniciativa, creatividade, formación, responsabilidade e colaboración.
A actuación das persoas emprendedoras no sector do ciclo respectivo.
O risco como factor inherente á actividade emprendedora.
Valoración do traballo por conta propia como fonte de realización persoal e social.
Ideas emprendedoras: fontes de ideas, maduración e avaliación destas.
Proxecto empresarial: importancia e utilidade, estrutura e aplicación no ámbito do ciclo respectivo.

Criterios de cualificación.
A avaliación será continua, baseándose nun conxunto de actividades que se desenvolvan de forma progresiva, polo que se observará e valorará a evolución dos alumnos/as mediante un conxunto de probas escritas e/ou orais, individuais e/ou colectivas (exames, exercicios, problemas, traballos individuais e/ou en grupo, etc.)
A avaliación levarase a cabo mediante unha proba escrita, teórica e práctica, ao finalizar cada período de avaliación; é necesario obter un 5 para aprobar. As probas, cualificaranse sobre 10 e, constarán dunha parte tipo test cun peso do 20%, tres ou catro preguntas curtas cun peso do 30% e, duas custións prácticas cun peso do 50%.
O peso dos examenes representarán o 70% da nota da avaliación, o 70% restante corresponderá as actividades propostas polo profesor.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

Os alumnos e alumnas co módulo suspenso que tiveran promocionado ao segundo curso do ciclo formativo terán que realizar os traballos que lles vaian indicando os profesores que impartan o módulo no primeiro curso do ciclo no presente curso. Para marcar as actividades que deberá realizar cada alumno os docentes do presente curso deberán valorar o informe individualizado de avaliación que fixo o docente do curso anterior sobre el.
Os contidos que se deberán traballar nas actividades que se vaian desenvolvendo ao longo do curso deberán cubrir os contidos mínimos que terá que superar o alumno nesta materia e que serán os seguintes:
Os CONTIDOS MÍNIMOS EXIXIBLES precisos para a superación da materia son os que figuran como básico no currículo, que se indican de seguido:

Innovación e desenvolvemento económico. Principais características da innovación na actividade do ciclo respectivo (materiais, tecnoloxía, organización da produción, etc.).
A cultura emprendedora na Unión Europea, en España e en Galicia.
Factores clave das persoas emprendedoras: iniciativa, creatividade, formación, responsabilidade e colaboración.
A actuación das persoas emprendedoras no sector do ciclo respectivo.
O risco como factor inherente á actividade emprendedora.
Valoración do traballo por conta propia como fonte de realización persoal e social.
Ideas emprendedoras: fontes de ideas, maduración e avaliación destas.

Proxecto empresarial: importancia e utilidade, estrutura e aplicación no ámbito do ciclo respectivo.
A empresa como sistema: concepto, funcións e clasificacións.
Análise do contorno xeral dunha pequena ou mediana empresa do ciclo respectivo: aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.
Análise do contorno específico dunha pequena ou mediana empresa do ciclo respectivo: clientes, provedores, administracións públicas, entidades financeiras e competencia.
Localización da empresa.
A persoa empresaria. Requisitos para o exercicio da actividade empresarial.
Responsabilidade social da empresa e compromiso co desenvolvemento sustentable.
Cultura empresarial, e comunicación e imaxe corporativas.
Actividades e procesos básicos na empresa. Organización dos recursos dispoñibles. Externalización de actividades da empresa.
Descrición dos elementos e estratexias do plan de produción e do plan de márketing.
Formas xurídicas das empresas.
Responsabilidade legal do empresario.
A fiscalidade da empresa como variable para a elección da forma xurídica.
Proceso administrativo de constitución e posta en marcha dunha empresa.
Vías de asesoramento para a elaboración dun proxecto empresarial e para a posta en marcha da empresa.
Axudas e subvencións para a creación dunha empresa do ciclo respectivo.
Plan de empresa: elección da forma xurídica, trámites administrativos, e xestión de axudas e subvencións.
Análise das necesidades de investimento e das fontes de financiamento dunha pequena e dunha mediana empresa no sector do ciclo respectivo.
Concepto e nocións básicas de contabilidade: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.
Análise da información contable: equilibrio da estrutura financeira e ratios financeiras de solvencia, liquidez e rendibilidade da empresa.
Plan financeiro: estudo da viabilidade económica e financeira.
Ciclo de xestión administrativa nunha empresa do ciclo respectivo: documentos administrativos e documentos de pagamento.
Coidado na elaboración da documentación administrativo-financeira.
Obrigas fiscais dunha pequena e dunha mediana empresa.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

Se algún alumno, sempre seguindo os criterios xerais de avaliación, perdera o seu dereito á avaliación continua tería dereito a unha proba de avaliación extraordinaria. Esta proba deberá consistir na resolución dunha proba escrita sobre atotalidade dos contidos do módulo, con posibles preguntas de desenvolvemento, de elección de resposta múltiple e desenvolvemento dalgunhas actividades prácticas relacionadas cos contidos traballados ao longo do curso. Esta avaliación extraordinaria terá sempre lugar logo da avaliación ordinaria correspondente do ciclo e deberá ser comunicada aos alumnos implicados no proceso coa antelación suficiente á súa celebración, ben sexa dun xeito verbal na aula ou con notificacións nos taboleiros de anuncios para o público coñecemento por parte dos mesmos.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

De xeito periódico, nas reunións de departamento que se celebren, irase facendo un seguimento do desenvolvemento da programación do módulo,

co fin de comprobar a súa adecuación á temporalización inicial e ao grupo que se lle está a impartir.
Ao remate de cada trimestre farase unha nova avaliación en conxunto do mesmo, coa finalidade de analizar o impartido durante ese período e os resultados obtidos. Desta avaliación deberanse extraer datos para poder revisar a programación de cara a vindeiros períodos.
Ao remate do curso académico a persoa que exercera a docencia deberá entregar un informe final que conterá o grao de desenvolvemento da programación, aqueles aspectos máis significativos que considere se deberían de tratar para o vindeiro ano e as modificacións oportunas (en canto a reducións de contidos ou ampliación dos mesmos, instrumentosde avaliación a aplicar, materiais, etc.)

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Ao comezo das actividades do curso académico, o equipo docente realizará unha sesión de avaliación inicial do alumnado, que terá por obxecto coñecer as características e a formación previa de cada alumno e de cada alumna, así como as súas capacidades. Así mesmo, deberá servir para orientar e situar o alumado en relación co perfil profesional correspondente.
Nesta sesión, o profesor ou a profesora que se encarguen da titoría darán a información dispoñible sobre as características xerais do grupo ou sobre as circunstancias especificamente académicas ou persoais, con incidencia educativa, de cantos alumnos e alumnas o compoñan
Esta avaliación inicial en ningún caso comportará cualificación para o alumnado

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

Naqueles casos que se apreciara na avaliación inicial a presencia na aula de alumnado con necesidades educativas especiais, adaptacións de medios ou materiais, o profesor correspondente deberao poñer en coñecemento do equipo docente e das instancias oportunas dentro do centro.
Unha vez valorada a situación por parte do persoal correspondente tomaranse as medidas oportunas, contando coa participación do persoal docente do módulo e aquelas outras persoas do departamento de Orientación ou persoal destinado pola Consellería de Educación aos efectos.
Nesta atención á diversidade encadrarase toda aquela actuación educativa dirixida ás diferentes capacidades, ritmos de aprendizaxe, diferentes motivacións, situacións sociais, étnicas e de saúde do alumnado.
O docente, coa axuda dos medios humanos e materias que se poidan por á súa disposición, debe axustar a axuda pedagóxica e facilitar os recursos e estratexias necesarias para dar resposta ás diferentes necesidades educativas da globalidade do alumnado,.
A LOE establece no seu Titulo II - Capítulo 1, que recolle os principios de equidade da educación, que se vai proporcionar igualdade de oportunidades e condicións para todos a través da dotación de recursos e distintas medidas para atender á diversidade. O novo concepto de Alumnado con NEAE (Alumnado con Necesidade Específica de Apoio Educativo) inclúe:
- Alumnos que presentan necesidades educativas especiais.
- Alumnado con altas capacidades intelectuais.
- Alumnos con integración tardía no sistema educativo español. (Estranxeiros)

Póderanse adoptar de acordo coas indicacións do departamento de Orientación e das instancias da Consellería de Educación medidas ordinarias de atención á diversidade (que non modifican os elementos prescritivos do currículo) ou ben medidas extraordinarias de atención á diversidade (podendo modificar os elementos prescritivos do currículo se así se considera oportuno e realizable dentro dos mínimos esixibles).

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

Deben ser temas a tratar no módulo de Empresa e Iniciativa Emprendedora o fomento da igualdade entre sexos, a conciliación da vida laboral e familiar, a non discriminación, a educación para a saúde e a educación ambiental, tratarase de evitar o tratamento estanco ou como anexo dos contidos destes temas transversais, dándolle un enfoque globalizador, procurando crear actitudes críticas e proactivas nos alumnos e alumnas a través de agrupamentos heteroxéneos, análise de textos legais, da prensa, e no seu contorno e, en definitiva, incorporándoos a praxe diariaa da aula. Polo que se refire a educación medioambiental farase comprender ao alumnado a importancia da conservación do ambiente no que desenvolvemos nosas actividades, a modo de exemplo, se realizarán xestos que favorezan a adquisición de hábitos tendentes á mellora do medioambiente: apagaranse totalmente os ordenadores cando remate a sesión lectiva, escribirase na folla de exame antes de utilizar outros folios e utilizarase na medida do posible as novas tecnoloxías en substitución do papel.
Para favorecer a competencia básica de aprender a aprender, se realizarán actividades que favorezan a motivación do alumnado e a súa autoestima e se fomentarán os hábitos e as técnicas de estudo mediante a realización de actividades que incrementen a capacidade de concentración e a memoria. Realizaranse tarefas de búsqueda, rexistro, análise de información e outras que permitan transformala en coñecemento propio

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Os alumnos participan nos cursos ou talleres organizados polos profesores en colaboración co Departamento de Orientación, e poden participar tamén nos congresos, seminarios e outras actividades impartidas polas diferentes institucións académicas.
Estas actividades vanse programandoo longo do curso en función da dispoñibilidade das diferentes institucións e poñentes.
-

10.Outros apartados

10.1) COÑECECMENTO DO ALUMNADO SOBRE A PROGRAMACIÓN.

A programación darase a coñocer aos alumnos, mediante su plublicación na páxina do CIFP e, comentando aos alumnos na aula os criterios de cualificación e avaliación. ademáis, entregaráse aos alumnos un resumo dos mesmos.